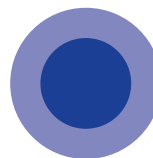

Het Zuidelijk Toneel

€ **1.500.000**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **2.500.000**
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.9 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

Het Zuidelijk Toneel maakt grootschalig theater voor het Nederlandse publiek in het algemeen en het Brabantse publiek in het bijzonder. De instelling streeft er met haar voorstellingen naar om de bezoekers uit te dagen en te amuseren door op een aansprekende manier actuele en belangwekkende thema's aan te snijden. Het Zuidelijk Toneel maakt naar eigen zeggen urgent theater voor een groot publiek, voor zowel geoefende als ongeefende kijkers.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Het Zuidelijk Toneel een subsidiebedrag toe te kennen van € 1.500.000 onder de voorwaarde dat het gezelschap een nieuwe begroting opstelt, waarin het duidelijke stappen zet naar een meer solide en stabiele financiële situatie; een versteviging van het eigen vermogen en een meer gedegen verdienmodel in relatie tot de grootschalige plannen, inclusief een strategie bij tegenvallende inkomsten.

De raad is van mening dat het grootschalige theateraanbod van Het Zuidelijk Toneel onvoldoende de kwaliteit heeft die van de makers en de instelling kan worden verwacht. In de ogen van de raad is de artistieke invulling van op zichzelf interessante plannen vaak teleurstellend, al trekken de Theaterspektakels een groot publiek en hebben de grote amusementswaarde en de keuze van de acteurs een extra aanzuigende werking.

De raad vindt de financiële situatie van Het Zuidelijk Toneel zorgelijk en het verdienmodel biedt een wankel basis om de komende jaren de grote ambities te kunnen verwezenlijken. De raad waardeert de ambities op het gebied van talentontwikkeling en de Nederlandstalige toneelschrijfkunst.

Het Zuidelijk Toneel heeft subsidie aangevraagd voor de functie van groot toneelgezelschap. Ook drie andere instellingen in de kernpunten buiten de drie grote gemeenten hebben voor deze functie subsidie aangevraagd.

De raad adviseert Het Zuidelijk Toneel niet te honoreren als groot toneelgezelschap, maar als middelgroot gezelschap. Voor een toelichting op de onderlinge afweging verwijst de raad naar de inleiding.

Beoordeling

Kwaliteit

Het Zuidelijk Toneel heeft de afgelopen periode ingezet op het produceren van zogenoemde Theaterspektakels: multidisciplinaire producties met muziek, cabaret en acrobatiek. De raad is van mening dat in deze Theaterspektakels verschillende talenten weliswaar een onverwachte combinatie vormen, maar dat deze combinatie geen artistieke meerwaarde heeft. De producties hebben een hoge amusementswaarde, maar onvoldoende diepgang. Het gezelschap slaagt er niet in de tekst en encenering van bestaande avontuurlijke verhalen te bewerken tot gelaagde theaterproducties van niveau. Ook de producties van gastregisseurs in de grote zaal hebben de afgelopen periode niet de kwaliteit gehad die van hen en het gezelschap konden worden verwacht.

Het Zuidelijk Toneel kondigt in zijn activiteitenplan een samenwerking aan met Orkater. Dat vindt de raad veelbelovend. De raad heeft er echter onvoldoende vertrouwen in dat de artistieke invulling van de grootschalige theaterproducties voldoende kwaliteit heeft en onderscheidend is.

In het activiteitenplan reflecteert de instelling op de koerswijziging die zij heeft moeten inzetten. De nadruk op het produceren van nieuw Nederlandstalig toneelrepertoire bleek te ambitieus omdat deze producties te weinig publiek trokken. Het siert het gezelschap dat het met Het Toneelgenootschap nog steeds inzet op het ontwikkelen en spelen van nieuwe toneelteksten. De raad vindt dat de instelling hiermee een belangrijke taak in het toneelbestel vervult. De schaal van het project en de afzet ervan vindt de raad echter erg ambitieus. Het is daarbij de vraag of in deze opzet werkelijk nieuw talent kan worden gekweekt.

Publieksbereik

Het Zuidelijk Toneel weet met zijn Theaterspektakels een groot publiek te bereiken; het gezelschap heeft dan ook ten opzichte van vergelijkbare gezelschappen een hoog aantal bezoekers bereikt. Door de verbinding met de schouwburgen in Expeditie Zuid is een sterke binding met het publiek in de regio gewaarborgd. De personen uit de cabaret- en amusementswereld die het gezelschap voor de producties aantrekt, hebben een aanzuigende werking op het publiek. De ambities op het gebied van het landelijk bereik vindt de raad erg rooskleurig voorgesteld.

Cultureel ondernemerschap

De raad vindt dat de financiële continuïteit van Het Zuidelijk Toneel verbeterd moet worden. De instelling had in 2010 een negatief eigen vermogen en in 2009 en 2010 een negatief exploitatieresultaat. In 2011 zijn zijn beide weliswaar positief, maar de financiële situatie is nog steeds onzeker. Het Zuidelijk Toneel heeft een grote stijging van publieksinkomsten en private inkomsten begroot, maar heeft geen strategie bij tegenvallende inkomsten op papier gezet. Daardoor biedt het verdienmodel van de instelling een wankele basis voor het realiseren van de grootschalige plannen.

Het Zuidelijk Toneel heeft een creatief plan bedacht om Het Toneelgenootschap door middel van *crowdfunding* te financieren. Het is wel de vraag of het haalbaar is om 2000 personen te vinden die dit project zullen ondersteunen.

Educatie

De raad juicht toe dat Het Zuidelijk Toneel nauw gaat samenwerken met Artemis om een doorlopende culturele leerlijn aan te bieden. Op die manier kan het gezelschap expertise delen en programma's op elkaar afstemmen. Het Zuidelijk Toneel heeft ook een aantal andere goede partners op het gebied van educatie, zoals de Kunstbalie en kunstencentra in Noord-Brabant. De raad ondersteunt de wijze waarop het gezelschap amateurs bij zijn activiteiten betreft.

(Inter)nationaal belang

Het Zuidelijk Toneel is als theatergezelschap onderscheidend in de manier waarop het reizende spektakelproducties voor een groot publiek realiseert. De artistieke kwaliteit van deze producties is echter onder de maat. Op het gebied van de ontwikkeling van de Nederlandse toneelschrijfkunst neemt Het Zuidelijk Toneel een voortrekkersrol in. Het internationaal belang van het gezelschap is klein. Het wil zich profileren in Vlaanderen, maar opmerkelijk genoeg verwacht de instelling niet dat zij daar de komende jaren gaat spelen.

Talentontwikkeling

De instelling wil de komende jaren vier jonge makers aan zich verbinden die als *artists in residence* in een Brabantse stad producties gaan ontwikkelen. Het gezelschap heeft in de ogen van de raad hiervoor een aantal talentvolle regisseurs aangetrokken. De raad waardeert het dat Het Zuidelijk Toneel hiermee uitdrukkelijk de rol overneemt van het verdwijnende productiehuis. De raad hoopt wel dat de makers zich op die plek goed kunnen wortelen en dat de fysieke afstand tot het gezelschap niet te groot is.